Motion 2017:5 av Håkan Jörnehed (V) m.fl. om kortare arbetstid i vården

19

LS 2017-0342

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-11-01

LS 2017-0342

Landstingsstyrelsen

Motion 2017:5 av Håkan Jörnehed (V) m.fl. om kortare arbetstid i vården

Föredragande landstingsråd: Peter Carpelan

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) m.fl. har lämnat en motion om kortare arbetstid för de som arbetar natt eller kombinerad dag/kväll/natt på akutmottagningar och vårdavdelningar i vården.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största arbetsgivare och huvudman för hälso- och sjukvården. Likt övriga landsting/regioner i landet har landstinget utmaningar vad gäller kompetensförsörjningen i sjukvården och framförallt inom akut- och slutenvården, de så kallade 24/7-verksamheterna.

Under Alliansens ledning har Stockholms läns landsting intensifierat arbetet med kompetensförsörjningsfrågorna för att stärka landstinget som en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare. Den kompetensförsörjningsstrategi (LS 2015-0098) som landstingsfullmäktige fattade beslut om 2016 pekar särskilt ut kompetensförsörjning, utbildning, vidareutbildning, lönebildning samt ledarskap som prioriterade områden där landstinget kan och måste bli bättre.

I juni 2017 fattade landstingsstyrelsen beslut om en konkret och kompletterande handlingsplan (LS 2016-1483) till

kompetensförsörjningsstrategin. Handlingsplanen består av 32 uppdrag som framförallt hälso- och sjukvårdsverksamheterna ska realisera under åren 2017-2019.

Däribland ett tydligt uppdrag till verksamheterna att tillsammans med arbetstagarorganisationerna sätta upp mål för att utveckla arbetsmiljön i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö. Ett annat uppdrag i handlingsplanen är att genomföra samordnade aktiviteter för att öka kunskapen hos chefer och medarbetare om hälsosam schemaläggning utifrån verksamheternas och patienternas behov. Ett tredje uppdrag, som effektuerats, var att ta fram en tydlig klinisk karriär – kompetensstege – för sjuksköterskor under 2017. Precis som läkarna behöver övriga grupper i sjukvården en tydlig kompetensstege vari ansvar, erfarenhet samt vidare- och specialistutbildning utgör tydliga steg genom yrkeslivet åtföljt av en god livslöneutveckling. Således arbetar Stockholms läns landsting målmedvetet och strategiskt med kompetensförsörjningsfrågorna utifrån ovannämnda styrande och koncerngemensamma dokument.

Under 2016 kom förvaltningschefer och verkställande direktörer för akutsjukhusen samt Stockholms läns sjukvårdsområde överens om att inleda förhandlingar med Vårdförbundet om ett koncerngemensamt kollektivavtal som reglerar arbetstider och kompensation för arbetstid som utförs på så kallad obekväm arbetstid.

Stockholms läns landsting har som arbetsgivarpart för en dialog med Vårdförbundet om en ny arbetstidsmodell för Vårdförbundets yrkesgrupper inom akut- och slutenvården. Den 30 juni 2017 träffade parterna en överenskommelse om ett nytt kollektivavtal för landstingets akutsjukhus och Stockholms läns sjukvårdsområde.

Den nya modellen innebär ett mer flexibelt arbetstidsavtal som ger medarbetare ökade möjligheter att styra över hur de vill kompenseras för den tid som de arbetat under kväll, helg och natt. Modellen bygger på en så kallad timbank. Medarbetare som fullgör arbetstid varannan helg och/eller minst 20 procent natt erhåller en arbetstidsförkortning som kan tas ut i mer ledighet, lön eller pensionsavsättning. Likt läkarnas nya jour- och beredskapsavtal som också började gälla den 1 september 2017. Minst 40 procent av den intjänade tiden ska tas ut i ledighet. Resterande del får medarbetaren själv fördela mellan ledighet, lön eller pensionsavsättning.

Ersättning för övertid och arbete på så kallad obekväm arbetstid samt annan kollektivavtalad ersättning utges utöver arbetstidsmodellen.

Därutöver utgår 40 h ledighet per år för varje år en medarbetare arbetar i modellen.

Landstinget har, precis som motionärerna tar upp, redan ett avtal med Vårdförbundet om en lägre veckoarbetstid (32:20) för de som arbetar ständig natt. Det avtalet kvarstår samtidigt som dessa medarbetare även erhåller 40 h ledighet per år.

Därutöver har landstinget valt att tidigarelägga införandet av de lägre arbetstidsmåtten som i enlighet med det nationella avtalet med Vårdförbundet först skulle börja gälla från den 1 april 2018. I den nya arbetstidsmodellen är de lägre arbetstidsmåtten således inarbetade. Implementeringen av det nya kollektivavtalet ska dock ske med fokus på hälsosam schemaläggning och med lärdomar från projekt inom ramen för Arbetsmiljölyftet.

För att ytterligare stärka landstinget som en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare som kan attrahera, behålla och utveckla medarbetarna har en dialog med Svenska Kommunalarbetareförbundet inletts om en liknande arbetstidsmodell för undersköterskor.

Tydliga incitament för sjukvårdens samtliga yrkesgrupper att arbeta kväll, helg och natt samt en hälsosam schemaläggning är de i särklass viktigaste faktorerna för att dels trygga kompetensförsörjningen i hela hälso- och sjukvården, dels säkerställa en god arbetsmiljö. Framförallt inom de så kallade 24/7-verksamheterna i akut- och slutenvården.

Beslutsunderlag

Personalutskottets protokollsutdrag den 26 oktober 2017 med V-ledamotens reservation
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2017
Motion 2017:5

Irene Svenonius Peter Carpelan

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

9 oktober 2017
LS 2017-0342

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Personal och utbildning
Lena Halvardson Rensfelt

Landstingsstyrelsens
personalutskott

Motion 2017:5 av Håkan Jörnehed (V) m.fl. om kortare arbetstid i vården

Ärendebeskrivning
Håkan Jörnehed (V) m.fl. har lämnat en motion om kortare arbetstid för de som arbetar natt eller kombinerad dag/kväll/natt på akutmottagningar och vårdavdelningar i vården.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2017
Motion 2017:5

Förslag till beslut
Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionens besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Håkan Jörnehed (V) m.fl. har lämnat en motion i vilken de förslår att en arbetstidsmodell med arbetstidsförkortning snarast ska införas i vården. Landstinget har tecknat ett kollektivavtal med Vårdförbundet om en ny arbetstidsmodell som utgår från ett nytt lägre arbetstidsmått och ger kompensation genom bland annat ledig tid till sjuksköterskor som arbetar i dygnet-runt verksamheter.

Bakgrund
Håkan Jörnehed (V) m.fl. har lämnat en motion om kortare arbetstid i vården. I motionen föreslås att arbetstiden för medarbetare som arbetar natt ska sänkas under det arbetstidsmått som enligt det nya nationella avtalet med Vårdförbundet och fysioterapeuterna börjar gälla 1 april 2018. Motionärerna skriver att en arbetstidsmodell med arbetstidsförkortning ska införas snarast. I motionen föreslås att Stockholms läns landsting som arbetsgivare snarast tar initiativ till kortare arbetstid för de som arbetar

natt eller kombinerad dag/kväll/natt på akutmottagningar och vårdavdelningar. Initiativet föreslås tas tillsammans med personal och fackförbund.

Överväganden
Stockholms läns landsting som arbetsgivare har under det senaste året fört en dialog med Vårdförbundet om en ny arbetstidsmodell för sjuksköterskor som jobbar i verksamhet som bedrivs dygnet runt alla dagar på året. Den 30 juni innevarande år träffade parterna en överenskommelse om ett nytt kollektivavtal för landstingets akutsjukhus och Stockholms läns sjukvårdsområde med Vårdförbundet. Avtalet innehåller en helt ny och mer attraktiv modell för att kompensera medarbetare som arbetar i dygnet-runtverksamheter. Avsikten är att det nya avtalet ska underlätta att rekrytera och behålla medarbetare samt ge förutsättningar för en hälsosam schemaläggning. Förvaltningen har inlett en dialog om en liknande arbetstidsmodell för undersköterskor.

Den nya modellen innebär ett mer flexibelt arbetstidsavtal som ger medarbetare ökade möjligheter att styra över hur de vill kompenseras för den tid de arbetat på kvällar, helger och nätter. Modellen bygger på en så kallad ”timbank”. Medarbetare som fullgör arbetstid varannan helg och/eller minst 20% natt erhåller en arbetstidsförkortning som kan tas ut i form av ledig tid, lön eller pension. Minst fyrtio procent av den intjänade tiden ska tas ut som återhämtning. Resterande del kan medarbetaren själv fördela mellan ledighet, lön eller pensionsavsättning. Ersättning för övertid och arbete på obekväm arbetstid samt annan kollektivavtalad ersättning utges utöver arbetstidsmodellen. För varje helår en sjuksköterska arbetar i modellen utgår ytterligare kompensation med tid i timbanken som motsvarar en veckas ledighet.

Landstinget har sedan många år ett avtal med Vårdförbundet och Kommunal om en lägre veckoarbetstid för de som arbetar ständig natt. Det avtalet kvarstår men medarbetarna som arbetar ständig natt kommer även att få en extra vecka ledig för varje helår.

Det nya avtalet skapar bättre förutsättningar för att ge medarbetarna tid för återhämtning. Parterna är också överens om vikten av att schemalägga med fokus på hälsosamma arbetstider och öka kunskapen om hur arbetstidens förläggning påverkar hälsan.

Landstinget har valt att tidigarelägga införandet av det lägre arbetstidsmått som enligt det nationella avtalet ska börja gälla 1 april 2018. I den nya arbetstidsmodellen är det lägre heltidsmåttet inarbetat.

Förvaltningen har inlett en dialog med Kommunal om en liknande arbetstidsmodell för undersköterskor.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen att motionen kan anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Landstingsfullmäktige

Godkänd av Malin Frenning, 2017-10-11

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -02- 14
Dnr LS 2017-0342
2017:5

Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting
2017-02-14

Motion av Håkan Jörnehed (v) om kortare arbetstid i vården

Vi har idag uppemot 600 stängda vårdplatser i Stockholms läns landsting på grund av svårigheter att rekrytera och behålla personal på akutmottagningar och vårdavdelningar. Pressade arbetstider, missnöje med lön och brister i arbetsmiljön med överbeläggningar och utlokalisering av patienter får många sjuksköterskor och undersköterskor att söka sig från sjukhusen. Det drabbar patienterna i allra högsta grad. Överbeläggningar och utlokaliseringar försämrar patientsäkerheten. Stor personalrörlighet på akutmottagningar och vårdavdelningar leder till att nya sjuksköterskor ständigt ska skolas in av alltmer belastad personal och även det påverkar patientsäkerheten. Det finns nu en stor oro för hur det blir till sommaren. Vi anser att läget är så allvarligt att det inte räcker att hänvisa till långsiktiga insatser, något måste göras nu.

Stockholms läns landsting är en av länets största arbetsgivare och har den uttalade målsättningen att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är en målsättning som ställer krav på handling. Många av våra anställda jobbar i hälso- och sjukvården i patientnära arbete. De allra flesta är kvinnor med för låg lön och en pressad arbetsmiljö. Nattarbete ökar risken för ohälsa och är svårt att kombinera med att vara småbarnsförälder. När vi har arbetsplatser som måste vara igång på natten, har vi ansvar för att minska riskerna. Ett sätt att ta ansvar är att minska heltidsmåttet för dem som jobbar helt eller delvis på natten. För de som växlar arbetstider ska nattskiften följas av tillräcklig återhämtning genom kombinationen kortare arbetstid och bra scheman.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL har i november 2016 tecknat ett centralt kollektivavtal med Vårdförbundet och Fysioterapeuterna om kortare arbetstid på natten. Avtalet börjar dock inte gälla förrän 1 april 2018 och ger normalt 34 timmar och 20 minuter i veckoarbetstid vid nattarbete. Det finns inget som hindrar att vi sänker arbetstiden mer och att vi gör det tidigare i ett lokalt avtal för regionen. Vi kan också inkludera andra fackliga organisationer.

Vårdens problem med att både kort- och långsiktigt klara sin bemanning gör att vissa verksamheter kan behöva prioriteras framför andra. Vi ser idag exempel på hur arbetstidsmodeller med kortare arbetstid gör det lättare att rekrytera och behålla personal både i Stockholms läns landsting och hos andra arbetsgivare, t.ex. vid akutmottagningen på Huddinge sjukhus.

Vi vill att Stockholms läns landsting omedelbart vidtar åtgärder för att både kunna rekrytera och behålla personal. Vi måste bryta personalflykten från våra sjukhus. Vi kan inte gå mot en sommar med ännu större svårigheter att ha tillräckligt med personal än förra sommaren. Det

behövs därför snarast införas en arbetstidsmodell med arbetstidsförkortning på akutmottagningar och vårdavdelningar. Modellen behöver utformas tillsammans med personal och fackförbund.

Med hänvisning till ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta att

- Stockholms läns landsting som arbetsgivare snarast tar initiativ till kortare arbetstid för de som arbetar natt eller kombinerad dag/kväll/natt på akutmottagningar och vårdavdelningar och att det görs tillsammans med personal och fackförbund.

Håkan Jörnehed

Theo Bodin

Micaela Kedhammar

Anna Sehlin

Isabell Flygare

Jonas Lindberg